

Preek Eerste Advent 2013

Ds Neely Kok

Deil en Enspijk

Adventsproject: 'Vrouwen met toekomst'

In het geslachtsregister van Jezus staan in het Evangelie van Mattheüs vier vrouwen genoemd en natuurlijk Maria de moeder van Jezus. Tamar, Rachab, Ruth en Batseba zijn voormoeders, die – als het ware - in het fotoalbum van de familie staan. Deze week gaat het over Tamar.

Lezingen delen uit Genesis 38: 1-30 en Romeinen 13: 8-14

In het Evangelie van Mattheüs

- geslachtslijn
  - die vertelt over de genesis (geboorte, wording) van de Messias
- dat is geen vloeiende, makkelijke geslachtslijn
  - maar een lijn met rafelranden
  - en ook een lijn die soms bijna doodloopt
- hij loopt via de mannelijke vertegenwoordigers
  - maar we weten
    - als vrouwen (aartsmoeders) onvruchtbaar zijn
    - 'opent God haar schoot'
- Daar voel je de spanning oplopen
  - Komt het nog goed met die Messias die komen zal?
- In de geslachtslijn worden vier vrouwen genoemd
  - Tamar, Rachab, Ruth en Bathseba
    - Vrouwen die je zo gauw niet in de lijn van de Messias verwacht
      - Vrouwen die onrecht te verduren kregen
      - Een buitenlandse vrouw
      - En een hoer
- Als dat de toon niet zet voor deze Messias die komen gaat!

Vandaag kijken we naar het verhaal van Tamar

- Ook vanuit die woorden uit het bijbelboek Romeinen (bril)
- Waar staat
  - 'leef volgens de wil van God' en
  - 'omkleed je met Christus'
- Jezus, die liefde en recht
- als kernwoorden voor zijn boodschap had

Dat verhaal van Tamar

- best lastig
- een zo heel andere cultuur
  - o daarom wil ik naar de grote lijnen kijken
    - Wie doet wat
    - Wie laat wat na
    - En welke gevolgen heeft dat
- In die tijd / cultuur kon een vrouw
- niet alleenstaand door het leven gaan (single)
  - o een 'losse' vrouw was een hoer
- Een vrouw hoorde thuis in het huis / de familie van haar vader
- En als zij trouwde ging zij over naar de familie van haar man
  - o Ze hoorde in één van die beide huishoudens thuis
  - o Daar vond zij als het goed was ook bescherming
- De familiewetten boden haar op die manier een veilig thuis
  - o Bij die wetten hoorde ook de regel
    - dat als een man kinderloos stierf
    - zijn broer nageslacht voor hem moest verwekken
- Tamar had recht op bescherming in het huis van Juda
  - o En op nageslacht (zekerheid voor een vrouw)
- Maar na twee sterfgevallen
- Stuurt Juda haar terug naar haar vader
  - o Hij denkt: het is wel goed!
  - o Ik ben nu al twee zoons door haar verloren!
  - o Dat zal me geen derde keer gebeuren!
    - Dus hij, de sterkste partij
    - laat Tamar, de zwakste partij
    - eigenlijk gewoon zitten
- Dan gaat Juda na de dood van zijn vrouw naar een feest (schapenscheren)
- En Tamar denkt:
  - o nu moet ik zien dat ik krijg waar ik recht op heb
    - Een betrouwbare en veilige plek
    - En nageslacht
  - o Ze verzint een riskant plan
  - o Als hoer gaat ze op een kruispunt staan
    - En Juda heeft wel zin
  - o Dan vraagt zij: wat geeft u mij?
    - (Je had me je zoon moeten geven, man!)
  - o Als onderpand krijgt Tamar
  - o de waardigheidsteken van Juda
    - Een en ander geschied
    - en blijft niet zonder gevolgen
- Maar dan: als Juda hoort dat Tamar zwanger is

- Dan blijkt zijn dubbele moraal
  - Hij denkt: wat zullen we nou krijgen!
    - Op de brandstapel met die hoer!
- Maar als hij zijn eigen waardigheidsteken ziet
  - Ziet hij de waardigheid van Tamer
  - En zijn eigen onwaardigheid
- Hij heeft zijn schoondochter groot onrecht aangedaan
  - 'zij is rechtvaardig'
  - 'en ik niet!'

Het verhaal over Juda en Tamar

Is een verhaal

- over onrecht door wie de macht heeft
- over het donker van onmacht
- en rechteloosheid
- over een vrouw die voor zichzelf
- en haar recht opkomt

(verhaal over Claire Anastas)

- ik wil u graag vertellen over een vrouw
  - die terzijde is gezet
  - die leeft in het donker van rechteloosheid
  - en onmacht
    - die ook voor zichzelf opkomt
- In Bethlehem vandaag de dag
  - leeft Claire Anastas
  - ze woont met uitzicht op de hoge muur
  - die tussen Bethlehem en Jeruzalem is opgetrokken
    - haar huis is aan drie kanten
    - volledig ingesloten door de muur
  - geen enkele nacht is het echt donker in huis
  - want de schijnwerpers op de muur
  - schijnen naar binnen
- Zij heeft een souvenirwinkeltje
  - vroeger lag die winkel aan een drukke straat
  - met dichtbij de heilige plek van het graf van Rachel
  - daar was het altijd een komen en gaan van pelgrims en toeristen
- nu ligt die heilige plek achter de muur
  - er is geen verkeer, geen drukte meer
  - niemand passeert, want je hebt er niks te zoeken
- Claire woont in een doodlopende straat
  - letterlijk en figuurlijk

- haar grootste angst is dat de muur een keer rechtuit wordt doorgetrokken
  - o het rare hoekje waar zij woont eruit
  - o en dan zou haar huis (mogelijk illegaal) in Israel staan
    - zou ze afgesloten zijn van familie en vrienden
- Claire is een vaste gast in het Soemoed verhalenhuis
  - (onderdeel van het Arabisch Educatie Instituut)
- Samen met de andere vrouwen daar
  - o Praat ze over de situatie waar ze in leven
  - o Ze zingen in een vrouwenkoor
  - o Daar vinden ze moed en troost bij elkaar
- Claire is vaak somber door de uitzichtloosheid
  - o Maar er moet geleefd worden
  - o Ook voor haar kinderen
- Ze probeert haar souvenirs zo goed mogelijk te verkopen
- En kort geleden ging haar website van start
  - o Midden in het donker zoeken die vrouwen
  - o samen naar lichtpuntjes
    - Hoewel van verschillend geloof
    - Vinden ze daarin ook steun
- Ik weet niet of haar ooit recht gedaan zal worden
- Ik hoop het...

Voor alle mensen die aan de zijlijn gezet zijn

Is de Adventtijd een tijd van hoop en verwachting

Op de Messias die komt met Licht

- Tamar is door Juda op een zijlijn gezet
  - o Maar komt in de geslachtslijn van de Messias voor
- Zoals Maria de moeder van Jezus zong
- over haar God:
  - o Heersers stoot hij van de troon
  - o En nederigen verhoogt hij
- Die omkerende beweging
  - o Die zo kenmerkend is voor het Evangelie
- Die beweging die door Jezus geleefd en voorgeleefd werd
- Die ook ons hoop geeft
- En licht brengt
- Die ons uitnodigt om met Hem mee te doen
  - o Om waar het mogelijk is:
    - Hoop te bieden aan hopelozen
    - Samen te wachten op het licht
    - En licht te brengen waar dat maar kan
    - Om recht te zetten wat krom is

- En onrecht te bestrijden waar dat kan
  - Om Gods liefde in de wereld door te geven
  - en te verspreiden
- Dat Brood en Beker ons vanmorgen
- De kracht hiervoor mogen geven
  - **Dat** is:
    - leven volgens de wil van God
    - en je omkleden met Christus